

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Cultulu personalu.

In o parte a diaristiceii nóstre in timpul mai nou mai de-multe-ori ne intalnimu cu ideii'a cultulu personalu pusa cu intentiune pe tapetu in intielesu mistificatu, cá éراسi cu argumente — la aparintia plausibile, dar in esentia — false, se fia combatuta si slabita.

Daca combatentii cultulu personalu in scrierile loru aru observá strict'a obiectivitate, si daca ei n'aru urmarí intentiunea d'a slabi relatiunile de disciplina între mai-mare si supusu, si daca in fine intentiunea loru nu s'ar referi si la fetie bisericesci precum si la cause stensu bisericesci si scolare: eu unulu numai cá n'asi indrazni a dice unu cuventu in contra loru; ei dupa unele lamuriri asi conclucrá cu ei, cá se se sfarime idolii, daca n'au titlu la stim'a si recanoscintii'a poporului, pentru carea s'au radicatu. — Pornirea contra cultulu personalu inse vedemu, cá a inceputu a se incubá in biserica sub cuventulu acest'a, adeca se intentionéza a se calcá regulele de disciplina si chiar de bunacuviintia, ce trebue se existe între fruntasii bisericesci si între supusii loru, fie acesti'a preoti, fie mireni; se slabésca increderea si alipirea ce e neincungiuratu de lipsa se existe între archierei si eparchioti, cá conditiuni de bunastare si prosperare, de daru si binecuventare, de ordine si de luminaie pentru unu intregu poporu.

In monarchi'a nóstra, cá se nu mergemu mai departe, sunt multe popóre de multe confessiuni, inse ferberea, agitatiunea, suspitionarea, ce iscusimu in sinulu bisericeii romane gr. or. din provinci'a nóstra metropolitana, nu se obsérva la nici unu poporu si la nici o confessiune.

Provine acést'a din naturelulu innascutu alu Romanulu? — dar suntu in monarchia romani de confessiunea gr. catolica, si din sinulu acestei bisericeii nu se ande, nu cetimu, nu strabate nimicu la publiculu din afara, cá si candu nici n'ar existe; fiii bisericeii acestei'a tacu si facu, preotii ei se supunu archiereiloru sei intru tóte, mireni iau la cu-

noscintia faptele loru seversite, si nu le critica in modulu cum se usitéza la noi. Provine dóra agitatiunea din insasi constitutiunea nóstra bisericésca, din „Statulu organicu,“ carele garantéza lumeniloru inriurirea in tóte afacerile bisericesci, scolare si fundationali? — dar aseminea autonomia existe si la sasii din Ardealu, precum si la toti protestantii din monarchia, si despre ei éراسi nu audimu alt'a, decát cá au tienutu undev'a sínóde si conventuri, in cari au adusu concluse salutare pentru poporeni loru; si daca aducerea unui conclusu a intempinatu la unii resensu, ori neindestulire, minoritatea s'a supusu majoritatii si spiritele s'au liniscitu, cért'a a incetatu; pana la alte sínóde nici o miscare mai agomotósa nu se obsérva in viéti'a loru bisericésca. — Provine dóra reulu dela archiereii nostrii, pentruca se amesteca in treburi politice? — dar si archiereii altoru bisericeii facu acést'a in mesura inca mai mare, si spēzeza bani multi pentru scopuri politice. Pasirea Archiereiloru nostrii in cause politice, daca se póte numi si acést'a — pasire, este cu totulu modesta, de alta-parte nu impedece nici o actiune nationala, nici in forma, nici in esentia; si eu asi vrea se cunoscu numai unu casu concretu barem, in care vr'unu Archiereu de alu nostru se fia lucratu in contra intereselor bisericeii si natiunei nóstre.

De alta-parte vedemu, cá ei radica institute de cultura nationala, între impregiurári nefavorabile, cá si in cari traimu, intemeiéza fonduri insemnate de binefacere pentru eparchiotii pastoriti de densii, ni-suiescu cu succesu a promová bunastarea si in florirea dieceselor loru, cea-ce se constata din rapórtele anuali catra sínódele diecesane; sub ingrijirea loru se sporescu fondurile diecesane cu insemnate percente, despre cari éراسi se dau socoteli in tóta regul'a, si bisericeii apoi le censuréza, si le apróba. D'apoi cine? ce mai astépta dela densii? — între impregiurári cá si in cari ne afiamu, ce se mai faca óre unu Archiereu romanu ortodoxu? Puna-lu ori si cine in comparatiune cu unu altu prelatu de ori si care con-

fessiune, si va aflá marea deosebire ce este între pusetiunea unui'a si altui'a si multa reutate, ori completa necunoscintia de cauza trebuie se supunemu despre acei'a, cari in locu d'a li fi cu recunoscintia, li catranescu dilele si ii-disgusta d'a desvoltá activitate si mai zelósa si mai cu succesu intru promovarea binelui de comunu.

Cele mai multe cause, fia nationali, fie bisericesci, câte se ventiléza in o parte a diaristiceii nóstre, daca nu reesu dupa-cum amu dori, se aducu in legatura cu Archiereii noștrii, cá si candu densii aru portá vin'a pentru nereesire, deci numai-decát se intonéza „cultulu personalu“, carele trebuie nimicitu cá unu ce periculosu in actiunea nóstra nationala si culturala. Acestu cultu personalu, dupa teori'a celoru ce-lu combatu, nu insémna alt'a, de cátu cá se nu ascultámu de barbati acei'a, cari, fia dupa pusetiunea loru sociala, fia dupa meritele loru castigate cu vrednicia si cu lupte fatigióse, s'au aventatu deasupra multor'a dintre noi, si si-au castigatu titlu la stim'a si recunoscintia multor'a dintre noi, — daca acesti barbati totodata nu mergu alaturea cu malcontentii, singurii si patentatii aperiatori ai causelorú nóstre nationali si bisericesci, precum insisi se numescu.

Suntu prea laxe frênele de guvernare in provinci'a nóstra metropolitana. Acést'a este causu reului. De ani intregi privimu cu unu feliu de apathia, cum unii ómeni fara precaugetare se silesco a introduce in biseric'a lui Cristosu spiritulu anarchicu, pana acuma strainu la factorii, cari constituescu biseric'a; cum acesti'a se punu pre sene afara de regulele disciplinei si ordinei, fara-cá din partea cuiv'a se fie impededati in actiunea loru. Ei télcuiescu falsu libertatea individuala, cand credu, cá in cadrulu autonomiei tóte li suntu permise; gresite pareri au ei despre unu Archiereu, candu pretindu dela densulu lucruri, ce nu se potu implini, si la cari nici alti prelati nu se dimitu.

Nici noi nu suntemu adoratori ai cultulu personalu in intielesulu adevratu alu cuventulu; cu aseminea cultu detorimu numai lui Ddiu si Santiloru Lui, dar cultulu personalu astfelu, dupa-cum elu e pusu in aplicare de catra cei ce-lu combatu, noi numai cá preoti, ci si cá crestini adevratu trebuie se-lu cultivámu, si si mai vertosu se-lu sustienemu. — A nu ne supune Archiereilorú noștrii, a li calcá ordinationile loru, a persifá dispusetiunile si faptele loru, insémna a nu cinsti pre celu mai-mare, insémna a ne desbaierá de sub legaturele de disciplina chiar si de bunacuviintia. D'apoi cá nóue preotiloru ni pare bine, cá dupa invetiatur'a Stei Scripturi: „*cunósceti pre cei ce se ostenescu între voi*“, potemu se dámu cinste si mireniloru, cari prin faptele si harnicia loru se facu vrednici de acést'a: pre mai-marii bisericesci inse *chiar daca n'amu fi dispusi, trebuie se-ii respectámu, si se li dovedimu*

supunere si ascultare, déca nu pentru alt'a — chiar si numai pentru decorulu diregatóriei nóstre.

Acést'a o facu preotii tuturorú altoru bisericii si suntu laudati pentru acést'a si óre de ce se nu o facemu noi numai de dragulu unoru malcontenti nechiamati a se amestecá in trebile nóstre interne bisericesci! Daca asteptámu dela poporenii noștrii, cá se ne asculte, cu atátu mai vertosu se cade se cinstimu noi pre mai-marii noștrii, cá pre unii ce suntu mai inaintati in gradulu ieraticu si caror'a in mai mare mesura li-a datu Domnulu puterea darulu seu, cá se guverneze si se pasca mielusieii sei, pentracá: „*Ddiu a pusu in bisericu antáiu pre Apostoli, adóu'a pre Profeti, atrei'a pre Dascalii etc.* (1 Cor. 12., 28.)

Nu astépta Archiereii dela noi cultu personalu ci nóue ni-se cade se-ii cinstimu, si se-ii sprijinimu in lucrarea loru cea obositoria si binefacatória. — Archiereii s'au aventatu la trépt'a acést'a inalta de-abuna-séma numai in urm'a harnicielorú loru recunoscute de bisericu, si deci ar fi si pecatu a supune despre densii, cá aru poté lucrá spre reulu bisericii si natiuneii loru; pre ei ii-vedemu, cá intretienu cele mai bune relatii cu cei mai vrednici si mai-intiepti barbati lumeni, pre cari ne-amu dedatu a-ii stimá si a-ii aflá in fruntea tuturorú miscarilorú nóstre bisericesci si culturali, cu cari impreuna si in contielegere conlucra la prosperarea si desteptarea némului nostru; deci cei mai teneri, mai neesperti modereze-se in patim'a loru si nu agiteze spiritele spre nesabordinare; aduca-si aminte cá „*celu-ce sémena venturi, secera ventóse.*“

Mai astepte ómenii mai teneri pana va veni rónduulu loru, cáci de-odata nu potu fi „*toti Apostoli si toti Profeti si toti Dascalii,*“ cáci atunci cine va fi care se asculte si care se se supuna? Pana atunci se dámu „*tutoror'a ceea-ce se cuvine . . . celui cu cinste — cinste*“; celelalte apoi voru veni singure de sine mai timpuriu ori mai tardiu dup'a voia lui Ddiu si dupa vredniciele omului.

Dar afara de acestea mai este unu argumentu fórtu puternicu, care ne indémna pre noi a stimá pre Archiereii noștri, si anume, faptulu cunoscutu si basatu pre esperientia: ca daca preotulu nu cinstesce pre protopresviterulu seu, si pre Episcopulu seu, atunci urmarea este, ca unu astfelu de preotu, nici elu nu este stimatu de poporenii sei. Poporulu semte si vede, cum cinstesce preotulu, pre mai marii sei, si daca elu baga de seama, ca preotulu nu se pórtu cu cinstea cuvenita catra mai marii sei, atunci nici poporulu nu mai cinstesce pre unu astfelu de preotu.

„*Éra pre voi fratiloru!* — dice Ap. Pavelu catra Romani (16., 17—20) — *ve indemnu se ve paziti de cei-ce facu desbindari si scandale contra invetiaturei, carea o ati primitu si ve feriti de densii. Cáci unii ca acesti'a nu servescu Domnulu nostru Isusu Cristosu ci pantecelui loru si*

prin cuvinte bune si dulci insiela inimela celoru simpli. Caci ascultarea voastra s'a facutu cunoscuta la toti, dreptaceea me bucuru de voi si voiescu, ca se fiti intielepti spre bine si curati in privint'a reului. Er Ddieulu pazei se zdrobesca pre satan'a sub picioarele vostre in curendu.

Unu preotu dela sate.

Epistolele parochului betranu.

V.

Iubite Nepote! I-ai facutu mare bucuria parintelui pop'a Michaiu cu articulu Dtale, celu cu istori'a si cu misiunea istorica a preotului. Si éta pentru ce? Parintele pop'a Michaiu a facutu adiata, seau cum diceti Dvóstra testamentu; si prin testamentu a lasatu cas'a s'a de moscenire santei biserici, cá se fia de casa parochiala; si fiend in iern'a trecuta frigul mare, s'a recitu in mai multe rënduri, si tare se temea, ca Ddieu lu-va chiamá la sene. Nu de mórte i-era frica parintelui pop'a Michaiu; ci-i era teama, ca va murí mai nainte de a poté ingradi cu gardu nou ocolulu si gradin'a casei, pre carea o-a testatu santei biserici. De aceea cum a inceputu a-se desprimaverá, si-a inchisu curtea si gradin'a casei cu unu gardu frumosu si tare, asia încát urmatoriulu seu in parochia n'are trebuintia se repareze nimicu celu putien 10 ani de dile.

Sunt abia câteva dila, de cand parintele Michaiu si-a terminatu gardulu si reparatur'a casei. Si scii ce-a disu, cand a fost gat'a cu lucrulu acesta? A esclamatu si densulu, cá si betranulu din fabula, care a saditu pomulu: „multiemescu lui Ddieu, ca mi-a ajutat, se-le vedu gata, acum sciu, ca si dupa mórtea mea voi mai trai in amintirea urmatoriului meu in parochia si in amintirea credintiosiloru baram pana cand va trai cas'a si gardulu.“

Parintele pop'a Michaiu este omu minunatu in felulu lui, si nu pré are incredere mare in preotii cei teneri. Totdeun'a le baga de vina, ca preotii teneri nu traiescu, si nu voiescu, se traiesca pentru istoria. Si mai deunadi mi-a si doveditu acést'a. Am fost la o inmormentare mai multi preoti, si intre noi a fost si unu preotu teneru, parintele Terentie. Dupa prohodu, cand ne-am desbracatu de odajdii noi toti preotii cei betrani, le-am intoemitu frumosu, cá si pre nisce ornate de pretiu si sfinte; dar parintele Terentie le-a aruncatu numai asia dupa sene, si le-a motolitu intr'o straitia, cá si cand ar fi unu lucru alu nimenui.

Vediendu acést'a parintele pop'a Michaiu s'a necajitu atât de multu, de nu i-a tienitu pomau'a. In necazulu lui i-dise parintelui Terentie, nu asia are se umble preotulu cu santele odajdii. Biserica le-a facutu cu multa cheltuiela, si apoi santele odajdii forméza padób'a preotului; si daca credintiosii vedu pre preotu, ca nu grijesce de ele, atunci de

buna seama gandescu, ca preotulu nu ingrijesce nici de densii. Si ast'a este baiu mare. Se nu te mai vedu umblandu asia cu odajdiele, nepóte, ca nu este bine; si ceea-ce nu este bine se aréta mai tardiu totu incontra preotului; si-apoi ce ai stricatu odata nu mai poti repará usioru.

Si cá se sciti, si se invetiati si Dvóstra preotii cei teneri cari aveti trebuintia, cum se umbla cu odajdiele, afla, ca parintele pop'a Michaiu are si acum unu rëndu de odajdii, cu carele a slujitu cea dentaiu liturgia, cand s'a instalatu de preotu. Atunci de bucuria, ca a primitu darulu preotiei, si-a facutu densulu pre banii sei unu rëndu de odajdii noue, pre cari le-a grijitu asia de bine, încát si acum dupa o jumetate de veacu sunt fórte frumóse si curate mai cá si pre cand erau noue.

Istori'a fapteloru omenesei se incepe cu lucruri mici, si se terminéza cu lucruri mari. Si cine nu s'a deprinsu a face lucruri bune mai mici, acel'a nu va face pana-i lumea nici lucruri mari.

Voru fi multi preoti, caror'a li-se pare unu lucru pré micu a ingrijí de averea santei biserici, si cand intri in bisericu si in santulu altariu prin comunele, in cari sunt astfelu de preoti, — nu te pré edifica in pietate, ci mai multu te necajesci.

De aceea eu asia am socotitu, cá se ve facu bagatori de seama pre Dvóstra, se ingrijiti, cá elericii se invetie inca pana cand sunt in scól'a teologicésca, si se-se deprinda a senti in inim'a loru, ca nu este unu lucru micu, ci este unu lucru fórte mare a ingrijii bine de sfintele odajdii, de sfintele vase si de tóte lucrurile sfintei biserici. Cu acésta ingrijire se incepe intieleptiunea pastoralu.

Reuniuni de moderatiune.

III.

Se infiintiãmu reuniuni.

Multi ne reflectéza, ca poporulu nostru in tóte privintiele a remasu mai inapoi; dar eu dicu, ca nu e adeveru. Esista la poporulu nostru o virtute européna, cu carea intrece pe alte popore, acést'a virtute e beutulu rachiului. Poporulu nostru asia bea rachiulu, cá altii ap'a, la noi se vede multimea betiiloru, cari din di in di se inmultiescu, de cari esti silitu a te ferí, cá se nu te atace in drumu, cá se poti incunjurá aerulu celu reu ce respira de rachiu, caci poporulu nostru e dedatu, déca merge lu unu tergu, se-si umple unu olu cu rachiu, si venindu catra casa, din când in când gusta din trensulu încát rachiulu i iá si mintea si banii; ajungendu acasa, din gustarea cea multa fiindu bétu, incepe a-si bate socia, pruncii, séu incepe la sfada cu vecinii sei.

„E usioru domniloru, bogatiloru, cari traescu fara de nici unu cugetu, si nu sunt siliti a lucrá, unde si-ostenescu puterile trupului, densii potu trai fara rachiu, au vinu destulu, au bani, potu se aléga in vinuri, cari sunt mai bune, mai nutritórie, dar seraculu plugariu, di-

uasiu si maestru, cari sunt avisati la lucru, cum vom trai, déca nu-si vor intari puterile trupesci cu putienu rachiului.

Aceste cuvinte se aude din gur'a multor'a, care sunt sedusi de acea ideia falsa, cumcà trupulu fara rachiul nu e aptu pentru lucru; dar acést'a nu o dicu fabricantii, birtasii si negutiatorii, ci poporul lucratoriu, tat'a de familia, cari se róga lui Dumnedieu pentru sanatate, cá se póta lucrá si se-si póta sustiené famili'a s'a; „déca ne osterimu se bemu putienu rachiul, càci atunci ne semtimu mai tari pentru lucru.“ Poporu sermanu, cum e de jelitu sórtea ta, fiindu sedusu de astfelu de credintia desiérta, prin care ti-periclitezi sanatatea, esistinti'a si fericirea familiara. Lucrulu intru adevéru ti-ostenesce puterile trupului, dar prin ce le vei renoi? numai prin mancári si beuturi nutritórie, càci numai prin acestea se póta intari trupulu omului, pana ce de rachiul se infióra, càci e spre stricarea sangelui; nu fratiloru! rachiulu nu póte fi nici cand nutritoriu, ci stricatoriu, càci déca cugeti ca de rachiul te senti mai tare in puteri, te insieli, càci aceea ce cugeti nu e alt'a, decât turburarea sangelui deja stricatu prin rachiul, esti sedusu prin astfelu de credintia desiérta spre stricarea sanatáti tale.

Nainte cu câte've'a sute de ani rachiulu se vindea numai in apoteca cá medicina, si se folosea la ordinulu mediciloru, totusi si atunci au lucratu fericiti nostri parinti, au purtatu resbele sangeróse cari tienéu cu anii, si totusi se luptau cu eroismu fara a fi cunoscutu influinti'a rachiului. Cetatea Rom'a, podulu celu grandiosu de peste Dunare alui Traianu, siantururile romane, ale caroru urme se potu vedé si astadi, tóte sau ziditu fara rachiul, ómenii atunci au fost mai sanatosi, mai tari, mai lucratori de si nu au gustatu rachiulu.

Poporu economu si toti cari lucrati sub ceriulu lui Dumnedieu ascultati! Voi cugetati ca in contra tempestiloru naturali, ploua, frigu, caldura, léculu celu mai bunu e rachiulu; dar vai Dómne cum ve insielati; Columbu a descoperitu Americ'a si nu au beutu rachiul, Romanii de demultu avéu negutiatorii mari pe apa si uscatu fara cá se cúnosca rachiulu; strabunii nostri dupa purtarea resbeleleru sangeróse ne-au adusu pre noi aici, fara a bea rachiul; cu ce dar au intaritu ei puterile trupului cand se luptau séu zidéu; numai cu pane, lapte si vinu cari le creaza natur'a; au nu seiti ca dintre 10 ómeni, cari potu se inghetie érn'a, 8 de siguru au fost beti?

Voi sunteti acei'a cari cugetati ca lucrulu economicu numai cu ajutorulu rachiului i-lu puteti implini, si in locu de a dá trupului vostru hran'a nutritórie, sedusi de credintia desiérta, cugetati ca ve intariti puterile cu rachiul, au nu vedeti esemple destule, ca omulu carele mai nainte au fost in stare buna, dandu-se betiei, s'a ruinatu pre sine si famili'a s'a, incát in urma au devenitu seracu de tot spre batjocur'a némului seu; câti sunt intre voi cari in dile de serbatori si Dumineci, in locu de a face putiena miscare pentru intarirea puteriloru sale, tóta diu'a o petrece siedindu in birtu, stricandu-si trupulu seu cu beutulu rachiului. Incunjurati fratiloru astfelu de locuri,

lapadati-ve de beutulu rachiului, care ve ruinéza viéti'a si sanatatea vóstra.

Vor dice multi dintre cei mai avuti: „ce vom face cu bucatele superflue? Ce va fi cu fabricantii, ospetarii si birtasii? Dar fratiloru esista tíera care produce mai multe bucate de cât a nóstra d. e. Americ'a, si totusi peste 10 milióne de locuitori potu trai in fericire, fara cá se vina cuiva in minte ca din bucatele superflue se férba rachiul. Si inainte de 300 ani recólt'a póte se fi fost mai buna, si totusi nimenea nu au cugetatu cá se férba rachiul.

„Tot pomulu carele nu produce rodu bunu, se taie si se arunca in focu.“ Cunosceți óre poma carele se produca rodu mai periculosu cá rachiulu? Ce dar se facemu cá se putemu incunjurá astfelu de rodu periculosu? Nu e altu modu decât infintiarea reuniuniloru de moderatiune, cari potu se duca la scopu; in statele unde deja esista astfelu de reuniuni, multi dintre partinitorii rachiului dechiéra, cà de când s'au lasatu de beutulu rachiului sunt mai sanatosi, mai indestuliti, càci am scapatu de celu mai periculosu inamicu, lucratorii lucra in campu, paduri si bái, si nu se vaera nici când cà fara de rachiul pute-ri le slabescu.

Se infintiámur fratiloru reuniuni de moderatiune, se desbatemu poporul nostru dela beutulu rachiului, se-lu sfatuimur, lumicámur, se-i aratamur periclulu la care e espusu prin beutulu rachiului, si convingendu-lu despre tóte relele rachiului, se dica fie-carele cá Irlandezii: „Inaintea lui Dumnedieu, pe onórea mea dechiéru, cà de acum inainte nu voi mai bea nici unu felu de rachiul“ dar se-lu si sfatuimur ca aceste cuvinte se le si tiena spre binele seu.

La lucru fratiloru, mantuirea aloru mii de fi ai natiunei nóstre, cari au alunecatu in abisulu peritiunei, ascépta ajutoriu. La alte reuniuni, déca cineva voesce a fi membru are se sacrifice bani, éta aici nu se poftesce altu sacrificiu, decât invingerea patimei, abdicarea de o datina, ale carei pericle sunt cunoscute tóta lumea. Multe reuniuni se infintiéza cu conditiune ca capitalulu ei sè se inmultiesca pentru cutarea scopu. La reuniuni de moderatiune e conditiunea, cà fiesce-carele membru sè se abtiena de tot dela beutulu rachiului, cine va face acést'a, póte se ascepte folosu atât moralu cât si materialu.

Se urmamur sfatulu prea bunului nostru Archiereu, se ne dàmur tóta silinti'a cá cu puteri unite se propagamur idei'a, si se infintiámur reuniuni de moderatiune, cari ne voru servi spre bucuri'a nóstra, ér posteritatea ne va binecuventá. Unu omu cu anima curata au fost acela carele au infintiatu reuniunile de moderatiune in Americ'a; si óre la noi se nu se afe ómeni devotati binelui comunu, cari vediendu periclulu, de carele e amenintiatu poporul nostru, mana cu mana sè se nisuésca la salvarea poporului?

Voi sunteti in loculu primu provocati frati preoti si invetiatori, a caroru sórte e strensu legata de sórtea poporului nostru. Noi avemur datorintia crestinésca cá se nu intrelasamur nici o ocaziune, a sterpi datinele rele dim poporu si a inradaciná datini bune si aducátóre de folosu.

Nóue e incredintiata conducerea naiei lui Christosu, adeca poporulu, óre vom putea noi stá cu manile in sinu, nitandu-ne cum vinu valurile si frange naiea care se cufunda de tot? ne vom putea noi uitá cum poporulu nostru incepe a deveni tot mai seracu, pentru cá s'a prea dedatu cu beutulu rachiului? ne va lasá pre noi anim'a se privimu la ruinaea lui totala?

Éta fratiloru v'am aretatu pericululu celu produce rachiulu, inaintea nóstra stá inamiculu puternicu, dar in manile nóstre e arm'a, vointi'a; la lucru dar fratiloru se devingemu pre inamiculu comunu, alu nostru va fi meritulu, cunune de lauri va pune natiunea pe capetele nóstre, ne vor binecuventá acei'a, pre cari i vom scóte din abisulu peritiunei, si se fimu convinsi cá lucrurile nóstre vor fi binecuventate si de Dumnedieu si de ómeni.

Vasiliu Olariu,
presviteru.

Academi'a Romana

sesiunea generala din anulu 1888.

Raportulu secretariului generalu asupra lucrariloru facute in anulu 1887—88.

(Continuare si fine.)

In siedinti'a publica dela 5. Februarie dlu Urechia a comunicatu unu memoriu despre Paharniculu Caraimanu din timpulu lui Ieremi'a Movila si despre Legea organica a Chinoviiiloru Moldovene decretata de Mironu Moghila Barnovschi Voevodu prin chrisovulu dela 20. Septemvre 1626.

Pentru serbarea dilei de 10. Maiu, in siedinti'a dela 8 ale aceleiasi luni, subscrisulu a cetitu memoriulu, care ve este cunoscutu si care avea de scopu se arate insemnatatea acestei dile pentru istori'a moderna a Romaniloru.

Membrulu corespondentu alu Academiei, dlu Gr. G. Tocilescu a facutu o relatiune despre castrulu romanu dela Ceatal-Orman din Dobrogea si despre inscriptiunile gasite acolo; ér in siedintia dela 13. Noemvreds'a a descrisu ruinele unui insemnatu stabilimentu termalu romanu si a unui castru stativu descoperite la Bivolari, in susu de manastirea Cozi'a.

In cea din urma siedintia publica, dela 4 a lunei curgetóre dlu Hasdeu a cetitu unu studiu de mare insemnatate, asupra numelui si originei orasiului Argesiu, si asupra zidirei minunatei biserici din acelu orasiu.

II. Publicatiunile Academiei.

1. Din *Analele Academiei* s'au publicatu urmatórele volume:

Tomulu IX, cuprinde partea administrativa si desbaterile anului 1886—87. Sectiunea a II-a a Tomului VIII cuprinde urmatórele memorii:

Amintiri despre Grigorie Alexandrescu. Scrisóre catra V. Alexandri, de Ioanu Ghic'a.

Apulum, Alb'a-Iuli'a, Belgradu in Transilvani'a. Studiu de G. Baritiu.

Schitie din viéti'a Mitropolitului Ungro-Valachiei Filaretu II-lea 1792 si ale altoru persóne bisericesci cu cari elu a fost in relatiune de aprópe, de Episcopulu Melchisedecu.

Notitia istorica despre orasiula Botosiani, de A. Papadopolu-Calimachu.

Raporturi asupra cátorv'a manastiri, schituri si biserici din tíera, prezentate Ministeriului Culteloru si alu Instructiunei publice, de Gr. G. Tocilescu.

Dare de séma despre colectiunea de documente istorice romane aflate la Wiesbaden. — Cuventare pentru aniversarea dilei de 10. Maiu, tienuta de Dimitrie A. Sturz'a.

I. Scrisóre autografa dela Mihaiu Vitézulu. — II. Stégulu lui Sierbanu Voda Cantacuzinó. — III. Nóue descoperiri numismatice romanesci. — Cuventare pentru aniversarea dilei de diece Maiu, tienuta de D. A. Sturz'a.

Sectiunea a II-a a Tomului IX cuprinde, dupa decisiunea dela 28. Martie 1887, memoriile Sectiuniloru tiparite in volume separate. Astfelu s'au terminatu si inchisu Memoriile sectiunei istorice, formand unu volumu compusu din urmatórele memorii:

Diece Maiu. Memoriu prezentatu Academiei de D. A. Sturz'a. Biseric'a din Parhanti in Bucovina, de R. Fl. Marianu. Séma visteriei Moldovei din 1818, de V. A. Urechia.

O statistica a Tierii Romanesci din 1820. Comunicare de V. A. Urechia.

Inscriptiuni dupa manuscrise. Comunicari si note de V. A. Urechia.

Generalulu Kisseleff in Moldov'a si Tier'a Romanésca. 1829—1834, dupa documente rusesci de A. Papadopolu-Calimachu. Notitie despre Slobozii, de V. A. Urechia.

Volumulu cu Memoriile sectiunei sciintifice cuprinde urmatórele:

Despre originea si modulu de zacere alu Petrolului in generalu si particularu in Carpati. — Discursu de receptiune de Gr. Cobalcescu, — cu Respsunsiu de Dr. D. Brándz'a.

A trei'a sesiune a congresului Geologicu internationalu tienuta la Berlinu in 1885. Relatiune de Gr. Stefanescu.

Aperatoriulu de trasetu (Paratonnere), de Em. Bacaloglo. Alu VI-lea Congresu internationalu de Igienea si demografie si espositiunea de igienea si demografie din Vien'a (Septemvre—Octomvre 1887.) Relatiune de Dr. I. Felix.

2. Din *Operele complete ale lui Miron Costinu*, cari se publica de catra colegulu nostru dlu V. A. Urechia; a aparutu tomulu II, in care se cuprinduscrierile mai mici a-le celebrului cronicaru moldoveanu, dintre cari mai multe au fostu pana acum inedite. Volumulu acest'a este amplificatu cu unu mare numeru de facsimile de pe documente, peceti, inscriptiuni si altele.

Ministeriulu Instructiunei publice a luat u asupra s'a tóte cheltuelile necesitate de acésta publicatiune, in care s'au strensu tóte productiunile literare ale marelui logofetu si cronicaru alu Moldovei din secululu alu XVII-lea.

3. *Istori'a lui Herodotu*, in traducerea premiata a dlui D. I. Ghic'a, a continuatu a-se tipari si in cursulu anului trecut; ea a ajunsu pana la pagin'a 128 si pana la capitolulu 74 alu cartiei intaiu a lui Herodotu.

4. In sesiunea trecuta a-ti decisu tiparirea colectiunei de basme si cantece populare in dialectulu macedo-romanu, culese si traduse in limbile romana si franceza, de catra reposatulu nostru colegu, doctorulu Obede-naru. Acésta colectiune s'a tiparitu intréga sub ingrijirea de aprópe a bibliotecarului Academiei, dlu I. Bianu, si forméza unu volumu in 8° de 336 pagine. Unu glosariu completu pentru textele cuprinse in acestu volumu se va adaoga la sferistulu lui. Deosebite cause au impedecatu inse cá acésta lucrare se se faca in cursulu anului si de aceea publicarea volumului nu s'a terminatu inca.

Lucrarea se va face in anulu viitoru.

5. *Flor'a Dobrogei* de dlu colegu Dr. B. Brandza, lucrare carei'a i-s'a acordatu premiulu Lazaru in sesiunea trecuta, nu a fostu pusa inca, sab tipariu. Autorulu a voitu se supuna mai antaiu acésta importanta lucrare sciintifica unei revisiuni, dupa care va incepe tiparirea ei.

6. La 1881 s'a publicatu de catra dlu colegu B. P. Hasdeu antaiulu tomu alu *Psaltirei slavoromane a diaconului Coresi*, tiparita la

1577. Acum dlu Hasdeu a inceputu tiparirea tomului alu doilea alu acestei publicatiuni. Ea va cuprinde Analele despre miscarea literara extra-core-siana la Romani intre 1570—1580, despre némulu lui Coresi in Romani'a, despre activitatea carturarésca a diaconului Coresi si despre Psaltirea cea romanésca dela 1577.

Acestu volumu va continuá a-se tipari si se va terminá in cursulu anului.

7. Tiparirea Marelui Etimologicu alu Romaniei a continuatu fara incetare si in cursulu anului trecut. Fasciór'a I-a din tomulu II, cuprindendu cuvintele „Amus-Apuc“, a fostu publicata in lun'a Octomvre; fasciór'a II-a, in care se apropie finirea literei A, este de asemenea terminata si se va publicá chiar in cursulu actualei sesiuni. Colegulu nostru dlu B. P. Hasdeu, autorulu acestei lucrári monumentale, a cititu in siedintiele dela 5. Iunie si 4. Decemvre catev'a articole din lucrarea s'a. Ds'a se va conformá si acum vechiului si bunului seu obicei, de a ve presentá insu-si o relatie despre mersulu marei sale lucrari.

8. Nu s'a inceputu inca tiparirea scrierei Tieranulu Romanu de dlu Gr. G. Tocilescu, carei'a i-s'a acordatu la 24. Martie 1882 premiulu Nasturelu Herescu de 5000 lei. Manuscrisulu acestei lucrári se afla depusu la Academia, dupa ce a fost supusu unei revisiuni generale.

Tiparirea acestei scrieri se va face in curendu in Analele Academiei.

9. De asemenea se afla pregatita publicarea Catalogului descriptivu alu monumenteloru sculpturale si epigrafice din Museulu Nationalu de Antichitati.

III. Publicatiunile Hurmuzaki si cercetari istorice.

In anii trecuti publicatiunile documenteloru istorice adunate de nemuritorulu Eudoxiu de Hurmuzaki, si inmultite cu produsulu cercetárilor Academiei, a inaintatu cu mare repeziciune.

In acestu anu s'au tiparitu urmatórele volume:

1. S'a terminatu partea 2-a a volumului III, in care s'au publicatu 563 documente din anii 1576—1600. Cea mai mare parte din aceste documente, privitoare la faptele lui Mihaiu Voda Vitezulu, si la epoc'a domniei lui, provinu din arhivele Venetiei prin statornic'a buravointia a directorului lorulu dlu Cecchetti. Altele au fostu adunate din bibliotecile si arhivele Romei prin ingrijirea zelosului si regretatului Dr. Obendenaru, precum si din bibliotece si arhive polone, stranse unele de catra reposatulu nostru colegu Papiu Ilarianu si procurate altele in urm'a cercetárilor facute de catra bibliotecarul nostru dlu I. Bianu in caletori'a intreprinsa spre acestu scopu. La sfersitul volumului s'a reprodustu textulu a 40 de brosiuri, tiparite la Rom'a, Veron'a si Ferrara in anii 1594—1601, cari tóte sunt relatii despre resbóiele facute in contra Turciloru in acei ani de catra Michaiu Vitezulu, Sigismund Batori Principele Transilvaniei si de imparatulu Austriei, brosiuri cari au fost daruite in anulu trecut de mine bibliotecei academiei. La acestu volumu se tiparesce acuma indicele alfabeticu, si in curendu va fi publicatu. Indata dupa terminarea lui, se va incepe tiparirea volumului II, care va cuprinde documentele privitoare la anii 1451—1575.

2. S'a publicatu antai'a jumetate a volumului alu III-lea din suplementulu la colectiunea Hurmuzaki. In acestu volumu (de 395 pagine) s'au tiparitu tóte documentele, in numeru de 56, procurate prin ingrijirea dlui Odobescu din Archivele Ministeriului afaceriloru streine

din Parisu. Tóte aceste documente, intre cari se afla si pretioasele memorii ale generalului Lanperon, privescu evenimentele petrecute in vechile principate dela 1700 pana la 1812.

Asteptamu dela dlu colegu Odobescu manuscriptulu necesaru pentru a completá a dou'a jumetate a acestui volumu. Spesele necesare pentru adunarea lorulu s'au remisulu dlui Odobescu la finele sesiunii trecute.

3. Lucrarea adunárei din diferite publicatiuni a documenteloru istorice anterioare anului 1575, cu care comisiunea publicatiunilor Hurmuzaki a insarcinatu pe membrulu corespondentu alu Academiei dlu N. Densusianu, a continuatu fara intrerupere si in cursulu anului incetatu. Dlu Densusianu a fostu insarcinatu de Ministerulu Instructiunii publice cu o misiune de cercetari istorice la Rom'a. Ds'a lucréza cu mare succesu mai cu séma in Archivele si Bibliotecile Vaticanului. Colectiunea de documente va castigá multe si pretioase adausuri din rezultatele acestei caletorii.

4. Cercetarea si decopiarea documenteloru privitoare la istori'a nostra se urméza in Achivele Venetiei sub ingrijirea dlui Cecchetti, care si pana acum ni-a procuratu, cu cheltueli de totu neinsemnate, unu bogatu si pretiosu tesauru pentru istori'a róstra.

5. Din Archivele familiare ale Printiului A. Radzivil, asediate in castelulu dela Nieswicz, s'au copiatu la 300 documente dupa indicatiunile dlui Bianu, in urm'a cercetariloru ce a fost insarcinatu de Academia se faca in acelu archivu.

6. In urma indicatiuniloru date de dlu N. Densusianu, Delegatiunea a rugatu pe dlu profesorulu G. Galgich dela Ragusa de a cercetá si decopiá pentru Academia tóte documentele de interesu pentru istori'a romanésca, cari se voru afla in Archivele Ragusane. Lucrarea este acum inceputa si speramu cá in anulu viitoru se voru primi copiile acestoru pretioase documente, gata de a fi tiparite.

IV. Cercetári si explorári scientifiche.

1. In sesiunea trecuta a-ti numitu o comisiune compusa din d-nii colegi Urechia, Papadopolu-Calimachu, Cobalcescu si Stefanescu, acestei comisiuni i-ati datu insarcinarea de a explorá statiunea archeologica dela Cucuteni.

In siedinti'a dela 12. Iunie dlu Gr. Stefanescu, in urm'a unei cercetári la fati'a locului, facuta impreuna cu dlu Cobalcescu, a presentatu Academiei o relatie neasupra acestei statiuni, precum si mai multe bucati de ceramica aflate acolo. Comisiunea ve va presentá Domnilorulu Vóstre o relatie completa asupra exploratiunii sale.

2. Venerabilulu nostru colegu dlu G. Baritiu a continuatu si in anulu trecut cercetarile sale istorice in Bibliotecile si Archivele Transilvaniei, spre care scopu i-s'a pusulu la dispositiune sum'a de lei 2,500 prevediuta in budgetu.

Ds'a a trimisu o importanta colectiune de documente si alte manuscrise istorice, parte in copii, parte in originalu, cari tóte au fost presentate Academiei in siedinti'a dela 18. Decemvre.

3. Asupra sumei de 2,500 lei, data dlui colegu Odobescu in budgetu pentru calegerea de documente istorice din Franti'a, s'a vorbitu mai susu.

4. In siedinti'a dela 29. Maiu, Presedintele nostru dlu Kogalnicénu, dupa indicatiunea dlui Papadopol-Calimach, a aratatu cá in Archivele dela Odessa se afla o colectiune de peste 2.000 dosare de acte privitoare la administratiunea rusésca din tierile romane in timpul ocupatiuniloru din anii 1806—1812. Importanti'a acestei colectiuni este fórté mare, dupa cum se póte vedé din inventariulu lorulu publicatu in Analele Societátiiei istorice si

arheologice din Odess'a (tom. XI. pag. 269—310.) Dlu Kogalniceanu a propus si Academia a aprobatu ca se se dea insarcinare Bibliotecarului Academiei, dlui I. Bianu, se merge la Odess'a, se cerceteze acésta colectiune, si se îngrijéscă a-se procurá copii dupa tóte actele cuprinse intr'ins'a, puindu-i-se spre acestu scopu la dispositiune sum'a trebuitóre din banii fondului Hagi-Vasile. Incasarea acestui fondu inse intardiandu, si intreuintiarea lui nefiindu inca regulamentata, Delegatiunea a crediutu că este mai bine a-se amaná de o-cam-data indeplinirea acestei decisiuni.

5. Descoperirile si exploráre archeologice facute in tíera au preocupatu Academia in mai multe siedintie. Dlu Kogalniceanu, in siedintia dela 19. Iunie, a datu informatiuni despre multele descoperiri archeologice, cari se facu in Dobrogea si despre bogatele colectiuni de anticítati cari s'au strinsu in acésta provincia.

De asemea dlu colegu N. Ionescu a adusu la cunoscentia Academiei o descoperire archeologica facuta la Carn'a in judetiulu Dolju pe malulu Dunarei si a atrasu atentiunea asupra stricaciunilor si risipei de cari sunt amenintiate anticítatile cari se descoperu prin diferite puncte ale tíerei.

Dlu V. A. Urechia a atrasu si Ds'a atentiunea asupra lipsei de îngrijire cu care se tractéza petrite cu inscriptiuni de pe la biserici cand acestea se restauréza.

Intr'o caletoria ce am facut in Dobrogea cu dlu Tocilescu, am avutu fericirea de a descoperi mai multe monumente, dintre cari unele de mare insemnatate pentru timpulu dominatiunei romane.

V. Legate si fonduri.

Avem din ce in ce mai multe dovedi, că activitatea desvoltata de Academia si regulat'a ei administrare atragu asupra-i interesulu barbatiloru patrioti si doritori de inaintarea culturi nationale.

1. O dovada noua despre acést'a avemu in testamentulu reposatului I. Fetu, frate alu regretatului nostru colegu si generosu donatoru alu Academiei Dr. A. Fetu.

Ioanu Fetu, avocatulu si proprietaru, cetatienu trairu in afara de luptele dilei, dér observandu de aprópe mersulu morálu sciintificu, literaru si politicu alu patriei, a incetatu din vietia la 27. Ianuarie a. c., lasandu Academiei prin testamentu aprópe intrég'a sa avere. In siedintia del'a 11. Martie, conform art. 85 din Regulamentu, Delegatiunea, in unire cu unanimitatea membriloru presenti, a decisu primirea acestui legatu sub rezerv'a aprobari, ce este a se dá in sesiunea generala, conform art. 7 aliniatulu n din Statute.

2. Executorii testamentari ai reposatului Dimitrie Hagi Vasile, au relatatu Academiei că, lichidandu-se averea remasa dupa reposatulu, s'a constatatulu unu deficitulu de 195,821 lei la care legatarii cu imobile nu au voitulu a participá.

De aci s'a nascutu unu procesu care amenintia se dureze mai multi ani. Spre a evitá acést'a, legatarii cu imobile s'au inoitulu a completá din partile loru deficitulu pana la 83.36% in locu de 62%, cum ar fi resultatu déca procesulu s'ar fi sfarsitu in favorulu loru. Dupa acésta propunere Academia avea se suferé o reducere a legatului seu de 16.64%. Cestiunea s'a discutatulu in siedintiele dela 1 si 8. Maiu si propunerea s'a primitulu cu unanimitate.

In urm'a acestei decisiuni Delegatiunea a primitulu valórea legatului Hagi-Vasile in suma de 16,672 lei. Sum'a primita s'a capitalisatu cumparandu-se efecte publice, si remane acum ca Academia se reguleteze intreuintiarea acestui fondu.

3. Actiunea intentata la instantiele judecatoresci

pentru anularea testamentulu reposatului Doctoru Obendenu, a fostu castigata la 13. Maiu anulu trecutulu inaintea Curtii de Apelu Secti'a a II, multiamita aperiarii zelóse a colegului nostru dlu T. Maiorescu. Acum aface-re se afla pendinte inaintea Inaltei Curti de Casatia si Justitie; ea urmaresce scopulu de a scóte de sub dispositiunile testamentulu numai mosi'a, recunoscendu-se, cu ocasiunea pledarii procesulu inaintea Curtii de Apelu, de catra partea adversa, validitatea dispositiuniloru testamentulu intru catu privesce averea mobila.

4. In siedintia dela 20. Martie din sesiunea generala trecuta a-ti recomandatulu Delegatiunei cestiunea asigurarei drepturiloru Academiei pe imobilele apartinendu legatelorlu Zapp'a si Nasturelu-Herescu. Conformu acestei insarcinari s'au luatulu inscriptiuni ipotecare asupra mosiiloru Nasturelu si Lamotescii pentru asigurarea legaturiloru Nasturelu-Herescu.

VI. Colectiunile.

Imbogatirea colectiuniloru Academiei a continuatu cá si in anii din urma, asia in catu pe langa Bibliotec'a cartiloru tiparite sectiunea manuscriteloru si a documentelorlu istorice sunt astadi tesauze nepretiuite pentru studiulu istoriei nationale si a vechei literaturi romanesce.

Comisiunea Bibliotecii va presentá relatiune mai amenuntita asupra cresterii Bibliotecii si a lucrariloru facute de personalulu cancelariei pentru tinerea ei in buna ordine. Comunicu aci urmatórele informatiuni mai insemnate privitóre la neincetat'a îngrijire pe care a avut'o Delegatiunea pentru colectiunile atát de pretióse ale Academiei :

1. Ministeriulu Instructiunei publice, vediendu că bibliotec'a reposatului monachu Nifonu Balasiescu la manastirea Caldarusiani erá expusa stricaciunei, a oferit'o Academiei, care la 17. Aprilie a hotarítulu primirea ei. Acésta biblioteca a fost ridicata in ladi si asediata in depositulu Bibliotecii nóstre, faptulu comunicatu Academiei in siedintia din 26. Iun. Strimtorarea localulu nu a permisulu cá cartile acestea se se incorporeze pana acum in Biblioteca, si se se introduca in catalóge.

2. S'au primitulu in decursulu anulu multe si pretióse carti si manuscrite in daru. Voiu aminti mai antaiu o seriia pretiósa, pe care Academia o datoresce generositatii Eforiei Spitalelorlu Civile din Bucuresci.

Ministeriulu Instructiunei publice in mai multe rânduri a trimesulu Academiei bogate si pretióse colectiuni de carti vechi romanesce séu tiparite in tíera in seculii trecutulu, precum si num róse volume manuscrite.

3. Relatiunile de schimbulu publicatiuniloru au continuatu a imbogati Bibliotec'a. In acestu anu s'au stabilitulu acelesi relatiuni cu urmatórele institutiuni sciintifice :

Comisiunen istorica municipala a Brasiovului, Societatea naturalistiloru dela universitatea din Kiev. Institutulu istoricu italianu dela Rom'a.

4. Colectiunea documentelorlu istorice din tíera a luatulu unu aventulu fórtulu imbucuratoru in ultimii ani si ea merge crescendu repede.

Delegatiunea, dorindu a strengé in acésta colectiune cât se póte mai multe documente de prin tíera, a respanditulu o publicatiune cu Nr. 3928 prin care face apelu la toti acei'a, cari posedu documente vechi, invitandu-i a le darui Academiei. De pe documentele daruite se dau, cand se exprima dorintia, copii si traduceri dela cancelari'a nóstra. Resultatele acestei publicatiuni au fostu fórtulu imbucuratóre căci s'a primitulu in urm'a ei unu insemnatulu numeru de documente din diferite parti ale tíerei. Daruitoriloru s'au exprimatulu multumiri atatu prin adrese directe catu si prin publicatiuni in Monitorulu Offici-

alu. Cele mai insemnate daruri de documente s'au primitu dela dnii Stefanu Rosetti, R. Rosetti, C. Rovinaru dela Tirgu-Jiului, Emanoilu Donici, Al. Vernescu-Buzeu, Constantinu Coltiescu din Carbusesci in Gorju, Fratii Siarag'a librari in Iasi.

Cu autorizarea Ministeriului Justitiei s'a adusu o bogata colectiune de documente dela tribunalulu din Iasi, documente remase de multi ani in podurile Palatului administrativu, unde s'au aflatu cu ocaziunea incendiului din anii trecuti; de asemenea Ministeriulu Instructiunii publice a trimisu o colectiune de 160 documente de ale manastirei Snagovulu remase cá netrebuice la manastirea Cernic'a.

VII. Concursurile.

Pentru sesiunea pre care o deschidemu astadi sunt puse la concursu urmatórele premii:

1. Premiulu Nasturelu-Herescu de 4,000 lei, care este a se dá unei carti scrise in limb'a romane cu continutu de ori-ce natura, pe care o veti judecá mai meritorie printre cele publicate in cursulu anului 1887;

1. Premiulu statului Lazaru de 5,000 lei destinatú unei carti care se va judeca mai meritorie intre cele publicate in anii 1886 si 1887, avendu cuprinsu sciintificu, seau celei mai importante inventiuni sciintifice facute in acesti doi ani.

La aceste premii s'au prezentatu urmatórele publicatiuni si inventiuni:

1. Crainiceanu (Maioru Gr.), Cursu de fortificatiune. Partea III., IV., V. Bucuresci 1885—87. — 3 vol. 8°

2. Corescu (Th.), Uicarulu cuprindietoru de diverse acte care potu servi la istori'a Romaniloru Vol. VII, VIII si IX. Iasi 1886—87. — 3 vol. 8°.

3. Maitani (G. G.), Studie asupra constitutiunii Romaniloru séu explicarea pactului nostru fundamentalu din 1. Iulie 1866. Fasc. XII. Bucuresci 1887.

4. Bacaloglo (E.), Elemente de fisica. Ed. II-a, cu indreptari si adause, Bucuresci. 1 vol. 8°.

5. Max (Emile), Art'a obstreticala. Cursu teoreticu si practicú pentru medici si studenti. Partea I. Iasi 1886. 1 vol. 8°.

6. Polimetru-Costiescu. Inventiunea dlui Col. A. Costiescu. — S'au prezentatu 12 exemplare din brosiura care descrie instrumentulu si modulu lui de intrebuintiare. Iasi 1887. — 1 br. 8°.

7. Telemetru-Costiescu. Inventiunea dlui Col. A. Costiescu. — S'au prezentatu 12 esemplare din brosiur'a care descrie instrumentulu si modulu lu de intrebuintiare. Iasi 1887, 1 br. 8°.

8. Popescu (I.), Psihologi'a empirica séu sciinti'a despre sufletu intre marginile observatiunii. Ed. II. Sibiu 1887. 8°.

9. Elian (I.), Cercetari clinice si experimentale asupra bryoniei albe (Brei) ca medicamentu antiemoragicu. Bucuresci, 1886. 1 br. 8°.

10. Vlahutia (Al.), Poesii — Bucuresci 1887. 8°.

3. Premiulu statului Heliade Radulecu de 5,000 lei a fost pusu la concursu pentru cea mai buna lucrare despre: Nunt'a la Romani, studiu istorico-etnograficu comparativu. La aceste concursu s'au prezentatu doue manuscrise, unul cu moto: „Insuratululu de tineru si mancarea de diminetia,“ celalaltu cu moto: „Nam cum si hoc natura commune animantium, ut habeant libidinem procreandi, primasocietas in ipso conjugio est, proxima in liberis, deinde una domus, communia omnia. Id autem est principium urbis et quasi semi-

narium reipublicae. Cicero, de off. I, 15, 54.

Publicatiunile si manuscrisele prezentate in terminulu regulamentaru la aceste premii au fostu trimise fara intarziere comisiuniloru alese din sesiunea trecuta pentru studiarea lor.

Secretarul generalu,
D. Sturdza.

D i v e r s e.

* *Unu respunsu.* Parintele Ilie Dogariu ne róga a publicá urmatóri'a scrisóre, pre carea densulu o-a adresatu fóiei „Pedagogulu Romanu,“ dar pre carea numit'a fóia pana acum nu-o-a publicata. Scrisórea din cestiune este urmatóri'a: Multonorate Domnule Redactoru! Din incidentulu celor aduse la publicitate in Nrulu 2 din 6/18 Martiu 1888 in fóia, „Pedagogulu Romanu,“ ce se relectéza la Resiti'a, Ve rogu se binevoiti a dá locu in colónele pretiuitulu diurnalu, ce lu-redigiati urmatórei chiarificari: Prin decisulu senatului orasiescu din Arad, Nr. 2281 din 1888, tramisu si la adres'a mea, mi s'a asemnata mie sum'a pentru carea lu-dóre pe correspondintele M . . . dela Pedagogulu. Déca correspondintele respectivu nu pricepe acelu decisu, fiindu elu in limba oficiósa comunicatu cu acei'a pe carii ii privesce, binevoiesca a osteni la mine, ca se i-lu espicu. Acestu respunsu rogu se-lu iea spre scire si „Pedagogulu Romanu,“ dechiarandu din parte-mi, ca este de prisos a mai serie in o afacere de asemenea cuprinsu. Primiti — Ve rogu — espresiunea deosebitei mele stime. — *Elia Dogariu* preotu.

* *Coru nou de plugari* s'a infientiatu in comun'a Remetea-Temisiana. Acestu coru a arangiatu in 6. Martie unu concertu, ér in Duminec'a dia 20. Martie a cantatu sant'a liturgia in biserica spre deplin'a multiemire a credintiosiloru.

* *Din analele fundatiunii lui Gozsdu* a esitu de sub tipariu si fascicululu VII. pro 1886 si VIII. pro 1887 precum si unu fasciculu suplementaru la fascicululu IV. si V. Fie-care fasciculu separatú costa 50 cr., ér colectiunea intrega dela I. pana la VIII. dinpreuna cu suplementulu la fascicululu IV. si V. cu portretulu fundatorulu se vinde cu pretulu jumetate. Tomulu I. ce cuprinde anii dela 1870 pâna la 1883 in legatura de luxu costa 2 fl. 50 cr., se póte trage de dreptulu din cancelari'a fundatiunii lui Gozsdu (Budapesta, király-utca 13) ori prin cancelariile consistóreloru metropolitane si diecesane.

C o n c u r s e.

Conform ordinatiunii Prea Onoratulu Consistoriu gr. or. aradanu, dto 3/15. Martie a. c. Nr. 1105., pentru deplinirea capelaniei sistemisate langa veteranulu parochu Avram Ursutiú dia Siepreusiu, protopresviteratu B.-Ineului se escrie concursu pe langa jumetate din intregulu beneficiu alu parochiei sale, constatatoriu din pamentu, biru, stole, si alte accidentie estimate la olalta, in suma de 614 fl. 57 cr.

Recurentii vor avé a dovedi, cualificatiune pentru parochii de clas'a a 2-a, ér recoursele, adresate comitetulu parochialu vor fi a-se trimite subscrisulu protopresviteru in B.-Jenó pana la 23. Aprile a. c. diu'a alegerei va fi Marti in 26. Aprile a. c. st. v.

Siepreusiu, 28. Martie 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOANU CORNEA, m. p. protop.